

115005

Adressavisen 13.7.97

13/7-97

Adressavisen

Tilbakeblikk

Ved **ODDVAR VALSTAD**

For 50 år siden

Mishandlingen av landssvikfanger på Voss

Stortinget har behandlet dette spørsmål fra representanten Wikborg, KrF, Akershus: «Hva er eller hva vil bli foretatt i anledning av den mishandling av de to landssvikfanger på Voss i juni 1945, som er omtalt i pressten Madlands åpne brev til Stortinget i Dagen for 12. april 1947?»

Wikborg uttalte at Affæren hadde vakt stor oppsikt på stedet, og den var nevnt fra prekestolen på Voss. Den gikk i korthet ut på at to landssvikfanger var blitt beordret til å vaske liket av en kvinne som hadde begått selvmord. Fangevokteren hadde opptrådt brutalt, og hadde slått fangene med geværkolben. Vaktmannen var av sine overordnede blitt idømt seks dagers vaktarrest for dette. Politiet hadde imidlertid utferdiget tiltalebeslutning mot vaktmannen. Statsadvokaten trakk denne tilbake, da saken måtte behandles av de militære myndigheter.

Statsråd Hauge uttalte at mishandling av fanger var en meget alvorlig forbrytelse. Det var også et angrep på vårt rettssamfunns grunn. Alle norske myndigheter så likt på dette, og ingen behøver frykte for nazistiske metoder i vårt rettssamfunn. Vaktmannen har, sa statsråden, erklært seg uskyldig, og det er selvsagt uheldig at saken har tatt så lang tid. Den militære påtalemyndighet fikk imidlertid saken først den 14. april i år. Den vil nå komme opp for militær domstol med det første.

Nazistene som ramte

Dødens leger *Aftenposten*

Etter å ha lest artikkelen i Aftenposten 20.9. der Yngvar Ustvedt sin bok «Dødens leger» blir presentert, sit ein att med eit inntrykk av slurvut omgang med saken manhengar.

Ustvedt hevdar at pga. vond lukt frå krematorieomnar gjekk nazistane over frå gasskammer til avlving med gift. Krematorieomnar vart og vert brukte for å kremera døde, uansett dødsårsak det er ingen eksklusiv samanheng mellom krematorieomnar og gasskammer.

Dinest vert det fortalt at på barneklirikken Görden vart 352 born drepte i tidbolken 1940-45, takk vere underernæring og overdosar Luminal mv.

No var vel ikkje nett ernærings-situasjonen i Tyskland den beste, slett ikkje mot slutten av krigen, jamvel matrasjonen for tyske gruvearbeidarar låg ned mot overlevingsgrensa, og dei var blant dei som fekk dei største rasjonane.

Det er vel såleis grunn til å tru at sume av borna døydde av årsaker i sjukehuset ikkje hadde nokon kontroll over - nett som i mange konsentrasjonslæger (jfr. dødsårsakene for norske fangar).

Ein kan og undra på om det var mogleg å avliva 200 000 tyske borgarar utan at dei pårørande reagerte. Tvangssterilisering stod på nazistanes program, masseutrydding av utviklingshemma, sinnssjuke og asoslale finn ein ingen ting om. Det spørst om ikkje tala må dokumenterast betre enn det verkar som Ustvedt gjer.

OLAV H. AARRESTAD, Oslo

2.10.97

*Olav H. Arrestad,
Lindstedtsgt 15
0253 Oslo*